

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เกี่ยวกับเรื่อง “การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุทุมพร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทย” และในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะสงฆ์ที่มีต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในอำเภออุทุมพร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทยเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุทุมพร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทยของคณะสงฆ์ ที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน และ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะสงฆ์ ที่มีต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุทุมพร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทย ดังนั้นผู้ทำการวิจัยจึงได้นำเสนอ วิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mix Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภิกษุ และสามเณร ในอำเภอ อุทุมพร จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศไทย ภิกษุมีจำนวน ๑๙๐ รูป สามเณรมีจำนวน ๓๖๐ รูป รวมเป็น ๕๕๐ รูป

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ดังนี้

๑. สุ่มแบบแบ่งพื้นที่ (Area sampling) ได้แก่ กำหนดพื้นที่วัดที่อยู่ในเขตอำเภออุทุมพร เป็น ๑๕ ตำบล แต่เลือกเฉพาะตำบลที่มีพระภิกษุ สามเณรมากที่สุดเป็นพื้นที่ในการศึกษาเพียง ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลพนมโต และตำบลวังจาส

๒) ในแต่ละตำบลทำการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการสุ่มเฉพาะวัดที่มีพระภิกษุสามเณรมากที่สุดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

๓) ในแต่ละวัดทำการสุ่ม โดยกำหนดพระภิกษุสามเณร ที่มีอายุพรรษา ๑ ขึ้นไปเป็นประชากรในการศึกษา

จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนทำให้ได้ประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำนวน ๕๕๐^๑ รูป และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & Morgan)^๒ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๒๖ รูป ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในวัดในพื้นที่อำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร

ลำดับ	ตำบล	ประชากร (รูป)	กลุ่มตัวอย่าง (รูป)
๑.	ตำบลพนมโต	๒๙๔	๑๓๒
๒.	ตำบลวังจาส	๒๕๖	๙๔
รวม		๕๕๐	๒๒๖

ทั้งนี้ ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

๑. พระมหอน จกขุสวโร (เถื่อน) รองเจ้าคณะอำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร
๒. พระเนา สมธโร (นวน) เจ้าอาวาสวัดพนม ตำบลพนมโต อำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร
๓. พระชม สีสวโร (เถื่อน) รองเจ้าอาวาสวัดพนม ตำบลพนมโต อำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร
๔. พระทวน ธมมสโร (พล) เจ้าอาวาสวัดองค์ตาเอก ตำบลพนมโต อำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร
๕. พระมอม วินยบณฺฑิต (พอน) รองเจ้าอาวาสวัดองค์ตาเอก ตำบลพนมโต อำเภอดุสิต จังหวัดกำแพงเพชร

^๑ข้อมูลทะเบียนกระทรวงธรรมการและศาสนา, (จังหวัดกำแพงเพชร, ๒๕๕๕), (อัตสำเนา).

^๒บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕),

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑) ศึกษาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา จากเอกสารและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒) กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๔) สร้างเครื่องมือการวิจัย

๕) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability)

๗) นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน ๓๐ ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

๘) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๙. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามด้านสถานภาพ อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม ตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงานซึ่งเป็นตัวแปรอิสระจำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา ใน ๔ ด้านคือ ๑) ด้านการวางแผน ๒) ด้านการสรรหา ๓) ด้านการพัฒนา ๔) ด้านการธำรงรักษา โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักของคะแนนดังนี้^๓

^๓ ชูติระ ระบอบ และคณะ, *ระเบียบวิธีวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

- ๕ หมายถึง มีบทบาท มากที่สุด
- ๔ หมายถึง มีบทบาท มาก
- ๓ หมายถึง มีบทบาท ปานกลาง
- ๒ หมายถึง มีบทบาท น้อย
- ๑ หมายถึง มีบทบาท น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภอ อุทุมพร จันทบุรี กำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบแบบเสรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน ได้แก่

๑) พระมหาสม กลยาโณ, Ph.D. ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชาสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ผศ.ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช ตำแหน่งอาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) อาจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต ตำแหน่งหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่ามากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๓. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α .coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)^๔ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๗๑

^๔สิน พันธุ์พินิจ, เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทจูนพับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

๔. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริง ที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

๕. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

๖. นำแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑) ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสุตรพุทธศาสนาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงคณะสงฆ์ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา เพื่อให้ผู้วิจัยได้สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระภิกษุ สามเณรของคณะสงฆ์ ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจาก จากภิกษุ และสามเณร ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา

๒) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามจำนวน ๓๗๘ ฉบับ โดยแจก กับภิกษุ และสามเณร ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมดจำนวน ๓๗๘ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

๓) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังนี้

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัยเอกสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์

๒. การขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ และขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสุตรพุทธศาสนาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึง ถึงคณะสงฆ์ในอำเภอ อุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

๓. ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ภิกษุ และสามเณร ในอำเภออุงค์ จังหวัดกำแพงสะพือ ประเทศกัมพูชา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๖ รูป ในช่วงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ถึง ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๕ รวมเป็นระยะเวลา ๑๒ วัน

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ระดับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุงค์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของภิกษุ สามเณรต่อ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุงค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheff') โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๒๑ – ๕.๐๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๔๑ – ๔.๒๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๖๑ – ๓.๔๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๘๑ – ๒.๖๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๘๐ กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด^๕

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความเรียงและจัดกลุ่ม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) และใช้สถิติแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ (In-depth Interview) เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของคณะสงฆ์ในอำเภออุงค์ จังหวัดกำแพงเพชร ประเทศกัมพูชา วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

^๕ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิตร, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.